

Література:

1. «Теорія держави та права», підручник автор Скакун О.Ф., рік видання 2001, ст. 123.
2. Гринюк Р. Теоретична модель правової держави і проблеми її реалізації в сучасних умовах: автореф. дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2007. 39 с.
3. Загальна теорія держави і права: [підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / [Цвік М. В., Петришин О. В., Авраменко Л. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Х.: Право, 2009. С. 533.
4. Карбонье Ж. Юридическая социология / Карбонье Ж.; пер. и вступ. ст. В. А. Гуманова. М.: Прогресс, 1986. С. 145.
5. Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
6. Державне управління: словник-довідник / уклад.: В. Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар та ін. ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка ; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. Ін-т пробл. держ. упр. та місцевого самоврядування. К.: Вид-во УАДУ, 2002. С. 146–147.
7. Мадіссон В. В. На шляху розроблення методології філософії приватного права / В. В. Мадіссон // Право України. 1998. № 6. С. 95.
8. Ткачук А. С. Деформації правосвідомості: їх сутність та наслідки / А. С. Ткачук // Актуальні проблеми політики. 2011. № 43. С. 56–57.
9. Ткачук А. Роль правосвідомості та правової культури у формуванні правової держави / А. Ткачук // Право України. 2012. № 1–2. С. 425.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-359-3-10>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Петрук Ярослав Анатолійович

аспірант

*Донецького державного університету внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

У сучасній правовій сфері суспільства правотворчість займає одне з головних місць, оскільки саме правотворчість породжує та формує право. За результатами правотворчої діяльності, якістю законів та інших нормативно-правових актів можна зробити висновок про державу в цілому,

ступінь її правової свідомості, демократичності, цивілізованості, культурності. Правотворча діяльність, як одна з основних функцій органів публічної влади, з часу набуття незалежності Україною гостро потребувала комплексної нормативної регламентації на рівні закону.

Підвищення якості правових рішень, зниження до мінімального рахунку неефективних нормативних актів постійне завдання законо-давця. Власне цим пояснюється теоретичне і практичне значення вивчення проблем, які пов'язані з процесом створення норм права.

24 серпня 2023 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про правотворчу діяльність», який було розроблено відповідно до вимог Конституції України з метою врегулювання суспільних відносин у сфері правотворчої діяльності в Україні, зокрема, діяльності та регулювання відносин, пов'язаних із її плануванням, розробкою, прийняттям (виданням), застосуванням нормативно-правових актів та правовим моніторингом.

Законом України «Про правотворчу діяльність», визначено правові та організаційні засади правотворчої діяльності, принципи та порядок її здійснення, учасників правотворчої діяльності, правила техніки нормопроєктування, порядок здійснення обліку нормативно-правових актів, а також правила дії нормативно-правових актів, усунення прогалин, подолання колізій у нормативно-правових актах та здійснення контролю за реалізацією нормативно-правових актів.

Окрім того, вказаний Закон удосконалює законодавчу базу щодо правотворчої діяльності, її планування та моніторингу результатів, визначає види нормативно-правових актів, їх ієрархію та юридичну силу, удосконалює механізми прийняття та застосування нормативно-правових актів.

Варто зазначити, що правотворчість – це одна з форм діяльності держави в особі компетентних органів, установ та організацій, які уповноважені в передбачених законом випадках готувати, видавати або вдосконалювати нормативно-правові акти [1, с. 152].

Визначаються такі ознаками правотворчості, а саме:

- 1) реалізується суб'єктами правотворчості;
- 2) забезпечує створенні нових норм права, дає змогу змінити чи скасувати чинні норми;
- 3) результат правотворчості – нормативно-правовий акт;
- 4) здійснюється за спеціальною правовою процедурою [2, с. 163].

Однією з рис правотворчості, яка відрізняє цей процес від правотворення, є наявність можливості чіткого виокремлення суб'єктів, які мають компетенцію здійснювати таку діяльність.

Суб'єктами правотворчої діяльності є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи та інші суб'єкти, наділені Конституцією України та (або) законом повноваженнями щодо прийняття (видання) нормативно-правових актів, а саме: Український

народ на всеукраїнському референдумі; Верховна Рада України; Президент України; Кабінет Міністрів України; міністерства; інші органи державної влади та інші суб'єкти публічного права, які згідно із законом здійснюють від імені держави правотворчу діяльність та юрисдикція яких поширюється на територію України (далі – інший державний орган); Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, міністерства Автономної Республіки Крим; голови місцевих державних адміністрацій та керівники структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій; територіальна громада на місцевому референдумі; органи місцевого самоврядування [3].

Головна мета правотворчості – встановлення, зміна або скасування правових норм, створення і розвиток законодавства в цілому. Звідси виділяють основні функції правотворчості:

- а) розроблення та ухвалення нових юридичних норм;
- б) зміна або доповнення чинних норм права;
- в) скасування застарілих;
- г) систематизація або впорядкування чинного нормативноправового матеріалу [4, с. 226].

Таким чином, правотворча діяльність є найважливішим напрямом діяльності держави, та є основним елементом механізму правового регулювання суспільних відносин, що входять у сферу державно-владної діяльності, забезпечує вирішення завдань державної діяльності.

Прийняття 24 серпня 2023 року Закону України «Про правотворчу діяльність» є позитивним кроком для вирішення проблеми в правотворчій діяльності, оскільки вказаний Закон визначає правові та організаційні засади правотворчої діяльності, принципи і порядок її здійснення, учасників правотворчої діяльності, правила техніки нормопроекування, порядок здійснення обліку нормативно-правових актів, а також правила дії нормативно-правових актів, усунення прогалин, подолання колізій у нормативно-правових актах та здійснення контролю за реалізацією нормативно-правових актів.

Література:

1. Гусарева С. Д., Тихомирова О. Д. Теорія держави та права. навчальний посібник Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права. навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
3. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серпня 2023 р. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>.
4. Бандурка О. М., Головка О. М., Передерій О. С. та ін. Теорія держави і права. підручник. Харків: ХНУВС, 2018. 416 с.